

El Nen Jueu

(F r a g m e n t)

El Nen jueu ja feia dies que era a casa seva, i una entrada de tose es posa el vestit dels diumenges i, cor que vols... a veure la xicot! Era festa major en el poble de la Niceta, amb qui no s'havia tornat a topar d'ençà de les veremes; més ja s'eren concertats per a trobar seaquella diada Compteu si caminaria d'aire!

El sol feia estona que s'havia post i el cel estava tot encloscat caient la nit més que depressa.

I ni tampoc se'n adonava, el cor posat en aquella minyona que tant se l'estimava a n'ell, odiat per tothom des de que el deixaren sol sobre la terra. Més no tot eren alegries en la seva ànima enamorada, que un núvol perfidiós venia d'impensat a entelar-li la ventura: el poble de la Niceta era lluny del seu, és ben cert; allí ningú no el coneixia; més això no podia durar tota la vida.

Quan va ésser al pont de la Rigala es recordà del seu passat, que cent cops li havia contat la Maria Resa, i el cor li donà un salt amb el temor de que la Niceta arribés a avorrir-lo.

Li semblà sentir gemecs tristíssims al fons de la riera; s'hi abocà per damunt de l'empit; i en aquella mar de toseca sense remor ni termes hi va veure dos punts lluminosos a manera de dos ulls que se'l miraven com si el xuclessin. Li agafà por i es posà a córrer bella estona.

Al trasposar un collet descobrí de cop dintre de la vall la claror esblanqueida de l'envelat, mentre onades de l'aire li duïen, tantost esmortuït, tantost baladrer, els espingquets de la cobla. Allí la Niceta l'esperava. Del poble no se'n veia res, perdut com estava entre tenebres. La cara del Nen jueu resplendí d'alegria; s'oblidà de tot el que no fos la seva estimada, i en quatre bots que li semblaren quatre hores, es troba a la porta de l'envelat.

La cobla començava en aquell punt a refilar altra vegada i no va tenir temps sinó per veure com un ballador s'emportava la Niceta.

Tot seguit els ulls dels dos enamorats es trobaren donant-se la benvinguda: «Ja em tens aquí!», varen dir els d'ell: «Que has trigat!», els d'ella. Més, si al primer vol la Niceta se'l mirà tota amorosa, no va ésser així al tornar a passar, que li va clavar els ulls resseguint-lo de cap a peus, sèria i estranyada com si mai no l'hagués

vist fins aleshores; i ja no ballava, sinó que feia bracet amb sa parella, a qui decantava el cap per a escoltar millor les seves paraules. Ell, sense donar-se compte del que veia, els anava seguint amb els ulls, aixecant-se de puntetes per a no perdre'ls entre aquella esbojarrada bellugadissa de barretines morades, de gorres negres i de caps engallats amb mocadors i llaços. Quan tornaren a passar pel seu davan, la Niceta girà el cap per no veure'l; qui llavors se'l mirà en plena cara, desvergonyit i manxetu, va ésser el seu lallador, que bé massa que el Nen jueu el va conèixer.

Era aquell mateix xicot del seu poble a qui ell tant havia pegat en eixir d'estudi, el seu enemic de sempre, amb sos cabells rojos, quals rinxols ara se li caragolaven damunt dels polsos. Una foguerada de sang li pegà a la cara i d'una grapada es refregà la barretina pel cap que ni se la sentia.

En acabar aquell ball va córrer on era la Niceta, qui al veure'l venir, dreta com estava, cutit a girar-se d'esquena, havent-se-les, per a dissimular, amb ses companyes: «Niceta!» no més va poguer exclamar, perquè ella li trencà la paraula dient-li amb veu desdenyosa i un xic enrenquida, mirant-se'l per sobre l'espatlla: «Què vols?... Jo no sabia que fossis jueu! Déu ens-en-guard! Vesten!» I s'esmunyí on era sa mare, perquè li clavés una agulla, amb excuses de que el mocador li voleïava.

El Nen jueu s'estremí que anava a caure, i un sanglot se li aturà a la gola i l'ofegava. Al gira-se, es topà amb la mirada del seu enemic de tota la vida, que, quadrat en la porta de l'envelat, encara se'n reia. Se n'hi anà com un llamp l'agafà pel coll, i a empentes el tragué de la sala

* *

Quan la cobla sonà altra vegada, ja hi va ésser amatent el xicot de pèl roig al costat de la Niceta, emportant-se-la en mig d'aquella mar a cada punt més avalotadora i arremolinada que la pols i el fum dels cigars enterbolia.